

21.8.23

רשימת הערות על תיקון חוק התקשורת – איגוד מקצועות האנימציה

ההערות מסודרות לפי סדר חשיבות – כאשר הערה 1 ו-2 הן הכי חשובות כי הן בינאריות, בלי שהן יתוקנו אין שום תועלת בחוק.

כללי

שני עניינים מרכזיים ונפרדים יש לנו עם החוק הזה:

1. הפקות ישראליות מקוריות

המספרים: כמה אחוזים יושקעו בהפקות מקור מסך ההכנסות של כל חברה ולפי איזה מדרג יקבע גודל החברה.

נגזרת האחוזים: לפי מה יחושב סך ההכנסות ממנו יגזרו אחוזי ההשקעה עבור כל חברה. מה נחשב הכנסות על טלוויזיה? מה שהחברה קובעת בעצמה? (תשתית, מנוי, סטרימר וכו') או כלל ההכנסות של החברה ממשמש. אחד.

2. הפן הדמוקרטי

הערות לפן זה של החוק נוגעות לאספקטים של שליטה של הממשלה בכלל ושל שר התקשורת בפרט בנושאים הנוגעים לחוק.

נפרט כעת את הערותינו בנושאים הנ"ל לגופו של עניין:

הפקות ישראליות מקוריות

3. פרק ז' לתזכיר החקיקה עוסק במלואו בחובות השקעה בהפקות מקומיות. עושה רושם שכוונת משרד התקשורת טובות אך הביצוע כושל, כשלון בינארי. ככל שתעבור החקיקה כפי שהיא כעת, הנסיבות בשטח התעשייה המקומית יובילו לביטולו של החוק ולהעדר תועלת ממנו, הכול כפי שיוסבר להלן.

1. הנגזרת – שאלת השידור על גבי התשתית

הסבר קצר: אחוז ההשקעה בהפקות מקור נגזר מתוך סך ההכנסות של חברה. אבל – מי קובע מהו סך ההכנסות של חברה? אם חברה מציעה שירותי טריפל: אינטרנט, טלפון, טלוויזיה, האם אחוז ההשקעה בהפקות יגזר רק מהכנסותיה בתחום הטלוויזיה? זו בעיה כיוון שכל חברה יכולה להחליט מהו הכנסותיה מתחום הטלוויזיה. בתוך דמי המנוי של משתמש יכולה חברה לחלק את השירותים לפי מה שהיא רוצה ובכך להקטין את ההכנסה ממנה נגזר אחוז ההפקות.

2. באופן מפתיע החוק מנסה להתמודד עם זה ראו ס' 56 שקובע:

"לעניין סיווג גורם חייב בהפקות מקור לפי פרק זה, יראו בהכנסות השנתיות מאספקת תכני צפייה-ושמע של כל בעל זיקה לאותו גורם כהכנסות שלו מאספקת תכני צפייה-ושמע"

3. כלל ההכנסות, מכל השירותים יחשבו לעניין אחוז ההשקעה. גם מנוי טלפון הוא למעשה מנוי לגלישה באינטרנט דרכו צופים בתכנים אודיו ויזואליים, גם פס רחב. זה למעשה "הקלטת הריקה" של פעם.

נדרש כי 8% מכל ההכנסות ברוטו של כל החברות המשדרות בכל דרך יוקדשו ליצירה מקורית בעברית שמופקת בארץ, מהשקל הראשון.

איך נדע כמה מרוויחים? בהוט, יס, נטפליקס וכו' המדינה יכולה לדרוש ולקבל מידע מחברות כרטיסי האשראי. קשת ורשת והרדיו זה קשה יותר

לא סביר לקבוע מדרגות סף לסך ההכנסות - גם בישראל עד כה וגם במדינות אחרות כגון צרפת, קנדה וכיוצ"ב, המדובר בחובות מהשקל הראשון. הסיבה לכך היא שאין דרך לקבל נתונים בדוקים. לשם הדוגמה, חברות המשווקות חבילות טריפל - אין דרך לדעת במדוייק מה חלקה היחסי של הטלוויזיה בסכום - ולכן איך ניתן לקבוע את הסכום שמוקדש לשידורי טלוויזיה? גם לגבי חברות זרות כמו נטפליקס, שאינה משלמת מע"מ בישראל ולכן אינה מדווחת על הכנסותיה פה באופן רשמי.

מבחינה כלכלית אין הגיון להציב מדרגות כניסה. כפי שהיה עד היום לקשת, רשת, הוט ויס - חובה מהשקל הראשון, כך צריך להיות גם לחברות הישראליות וגם לחברות הזרות.

ככל שלא יחושב הסכום למן השקל הראשון, יגזר מזה גם סכום נמוך יותר עבור הפקות מקור, שיפגע עוד יותר בהפקות הישראליות.

4. המספרים – הגנות ינוקא ואחוזי מחויבות

כיום, חברות טלוויזיה עם רישיון חייבות להשקיע 40% בהפקות מקור (כולל סוגה עלית). הוט ו-yes מחויבות להשקיע בכך 8% מהכנסותיהן מדמי מוני.

החוק החדש מבקש להוריד את היקף החובה, אבל לחייב יותר שחקנים. למעשה, מדובר בהפחתה משמעותית של הסכומים לכל השחקנים (אם כי יש שחקנים שיהנו יותר, למשל פרטנר וסלקום, שלא יהיו מחוייבים בהשקעה כי מחזור ההשקעות שלהם קטן מסכומי הסף). לכן אין הגיון ביצירת סף כניסה לחובה לתמיכה בהפקות מקור ישראליות.

מאידך, החוק מבקש להחיל את החובה לתמוך בהפקות מקור גם על שחקנים זרים, כגון נטפליקס, אבל אלה כבר הביעו את הסתייגותם מהנושא, וספק אם ניתן יהיה לממש את הרעיון של חובה כזו כלפיהם. לכן בשורה התחתונה המדובר בפגיעה אנושה ביצירה הישראלית.

תזכיר החקיקה קובע:

"ספק תכנים בינוני הוא מי שסך הכנסתו בין 300-600 מיליון שקל.
ספק תכנים גדול הוא מי שהכנסתו מעל 600 מיליון שקל.

ערוץ ישראלי בינוני מי שסך הכנסתו הוא 80-160 מיליון שקלים.
ערוץ ישראלי גדול הוא מי שסך הכנסתו הוא מעל 160 מיליון שקלים."

מחויבות נוכחית	דוגמאות	הערות למחויבות	אחוז מחויבות חדש	נתח שוק	סוג ספק
15%	רשת	15% מתוך זה לילדים ו/או דוקו	6%	80-160 מיליון ₪	ערוץ ישראלי בינוני
15%	קשת	15% מתוך זה לילדים ו/או דוקו	12%	מעל 160 מיליון ₪	ערוץ ישראלי גדול

8-12%	יס	15% מתוך זה לילדים ו/או דוקו לא חל על ספק תכנים בין לאומי	2%	300-600 מיליון ₪	ספק תכנים בינוני
8-12%	הוט	15% מתוך זה לילדים ו/או דוקו לא חל על ספק תכנים בינלאומי	4%	מעל 600 מיליון ₪	ספק תכנים גדול
0%	דיסני, אמזון		2%	300-600 ₪	ספק תכנים בינלאומי בינוני
0%	נטפליקס		4%	מעל 600 מיליון ₪	ספק תכנים בינלאומי גדול

במצב הדברים הנוכחי, תעשיית הטלוויזיה המקומית תפגע באופן איום, עד כדי קריעת 75% ממחויבויות ההשקעה בה, והרי ידוע לנו כי בהעדר מחויבויות השקעה אין השקעה, כפי שמוכיחות לנו סלקום ופרטנר ואחרות מדי יום. מעבר לקיצוץ המחיר במחוייבות להפקות ישראליות, יש גם פגיעה ניכרת בתאגיד השידור הישראלי, שהוא אחד הגורמים המשמעותיים היום במימון הפקות מקור, כאשר סעיף 60 להצעת החוק מחייב את התאגיד להעמיד את תכני הצפיה והשמע שלו ללא תמורה לכל ספק תכנים, כאשר היום התאגיד מעמיד את התכנים האלה חינם לציבור (באמצעות ערוצי התאגיד וכן באמצעות יו-טיוב), אך מוכר אותם תמורת תשלום לספקי תוכן לצפיה. החובה לספק להם את התכנים חינם, תפגע בהכנסות התאגיד וכך בעקיפין תפגע משמעותית בהפקות מקור ישראליות.

5. הגדרת הפקה מקומית ישראלית

תזכיר החקיקה מבקש לקבוע כי הפקה מקומית יתקיימו בה שני תנאים אלה

"רוב אנשי הצוות שנטלו חלק בהפקתו ובביצועו, הם תושבי ישראל המתגוררים בה דרך קבע; בהגדרה זו, "רוב" – 51% לפחות;

עיקר התוכן הופק בעברית, בערבית, ברוסית, באמהרית או בשפה אחרת שאישרה המועצה מראש"

כיום הגדרה של הפקה ישראלית, בחוק הקולנוע בחקיקה אחרת ובנהלים הנהוגים הם 75%, המשמעות היא למעשה שעוד 25% מהמחויבויות שבכל זאת נשאר יברחו החוצה למדינות אחרות. כלומר על הפגיעה שפורטה לעיל יש להוסיף עוד 25% של פגיעה.

6. ביטול חובת הפקות מקומיות קנויות

הפקות מקומיות קנויות הינן הפקות שלא מתבצעות על ידי הערוץ/ספק התכנים אלה הוא מחוייב לרכוש אותן ממפיקים חיצוניים, מטרת הסעיף הינה לעודד גיוון בתעשיית הטלוויזיה גיוון תכני וגיוון

כלכלי.

ביטולה של החובה עשוי להוביל לריכוזה של כל תעשיית התוכן המקומית בידיהן של 4-5 חברות גדולות, הפגיעה בגיוון כמו גם בעשרות בתי הפקה מקומיים משמעותית גיוון מקורות ההפקה הוא זה שיכול לאפשר למפיקים מהפריפריה, מפיקים מודרים וקולות שלא נשמעים לקבל זמן מסך. כרגע עדיין יש כשל שוק, רוב התכנים מופקים בידי אותם קונגלומרטים מקושרים - ADD גיל הפקות וכו'.

7. השקעה בקולנוע ישראלי

כמה לדוקו, כמה לעלילתי, כמה לאנימציה?

8. יש להוסיף חובת השקעה בהפקות מקור המבוצעות או המשלבות ספציפית אנימציה.

תכני אנימציה, בכל הסוגות, הם תכנים שנותנים ערך לקהלים רחבים יותר, בעיקר לילדים, ונשארים לזוונטים לאורך זמן. ערך נוסף זה צריך להיות מגולם בהתייבויות מצד החוק.

בנוסף, הפקת אנימציה דורשת השקעת כמות רבה יותר של עבודה ומספקת יותר מקומות עבודה לטווח הארוך בתעשייה הישראלית

צמצום התייבויות ההשקעה באנימציה מצד הערוצים עלולה לגרום לפגיעה אנושה לתעשייה, שהפקות המקור הינן אחד מערוצי החמצן שלה, וחבלה תעשייה שנמצאת במגמת צמיחה אשר לוטשת עיניים להכנסת הפקות וכסף זר.

הפן הדמוקרטי

9. מינוי המועצה – ס' 4 לחוק קובע:

המועצה תורכב מ 9 חברים:

1 יו"ר מועצה עובד מדינה ממונה לפי בחירת השר מתוך רשימה שתעביר לו ועדה לאיתור מועמדים לתפקיד יושב ראש המועצה .

3 נציגי ממשלה שממונים על ידי שר המשרד בהתאמה מקרב עובדי המשרד:

נציג משרד התקשורת

נציג משרד האוצר

נציג משרד הכלכלה

2 נציגי ציבור בעלי ניסיון ביצירה/עיתונות למיניה שימונו לפי בחירת השר מרשימה שתסופק לו על ידי ועדה לאיתור מועמדים כנציגי ציבור.

3 נציגי ציבור בעלי ניסיון באסדרה/כלכלה/ניהול/הגנת הצרכן שימונו לפי בחירת השר מרשימה שתסופק לו על ידי ועדה לאיתור מועמדים כנציגי ציבור.

המועצה על פי ההצעה הזו היא בובה של שר התקשורת. הוא שולט בה, כי הוא שולט בכל רשימות

המועמדים של נציגי הציבור. יש פה ועדה שכפופה באופן מוחלט לממשלה בכלל ולשר התקשורת

בפרט. אותה הערה נכונה גם לגבי הוועדות לאיתור מועמדים לכהן כ"נציגי ציבור" במועצה - כל חברי

הוועדה מתמנים ע"י חברי ממשלה. בסופו של דבר יש פה רשות שנשלטת ע"י השלטון. זה מתכון לצנזורה, להעדר חופש ביטוי וחופש אמנותי ולדיקטטורה.

לפי סעיף 8(ב) לתזכיר החוק, אם הדעות במועצה חלוקות והצדדים שקולים, יכריע קולו של יו"ר המועצה - זו דרך נוספת להבטיח שליטה מוחלטת של שר התקשורת במועצה.

10. ועדת איתור מועמדים כנציגי ציבור ס' 15 קובע:
השר ימנה ועדה בת 3 חברים לאיתור מועמדים לכהונה כנציגי ציבור חברי הוועדה יהיו:
יושב הראש - נציג ציבור בעל מומחיות בתחום התקשורת שימונה על ידי שר התקשורת
נציג ציבור בעל מומחיות בתחום התרבות או היצירה של תכני צפייה ושמע שימונה בהמלצת שר החינוך.
נציג ציבור בעל מומחיות בתחום המשפט/כלכלה/אסדרה שימונה על ידי שר המשפטים.

11. ועדה לאיתור מועמדים לתפקיד יושב ראש המועצה ס' 16 קובע:
ועדה של 5 חברים
מנכ"ל משרד התקשורת הוא היו"ר.
נציב שירות המדינה או נציגו.
נציג ציבור בעל מומחיות באספקת תכני חוזי שמע שימונה בהמלצת מנכ"ל משרד התקשורת באישור הוועדה לבדיקת מינויים.
נציג ציבור בעל מומחיות בתרבות או יצירה אודיו ויזואלית שימונה לפי המלצת מנכ"ל משרד החינוך באישור הוועדה לבדיקת מינויים.
נציג ציבור בעל מומחיות בכלכלה/תחרות שימונה לפי המלצת מנכ"ל משרד המשפטים. באישור הוועדה לבדיקת מינויים.

12. אם כל וועדות האיתור ממונות באופן מלא על ידי השרים. רק שרים ומנכלים ממליצים על מועמדים לוועדת האיתור מה שאומר שוועדת האיתור עובדת אצל השרים. זה די שומט את הקרקע מכל מנגנון הגנה שעומד בבסיס המטרה של וועדת האיתור. כורת את הזרוע שמרחיקה את האישים הפוליטיים ממנגנון המינוי.

13. כך לדוגמא בוועדת האיתור של התאגיד, השר ממנה רק את יו"ר הוועדה שצריך להיות שופט בדימוס, ויו"ר וועדת האיתור ממנה את יתר החברים. מרחק הזרוע נעוץ בשופט הזה. במקרה שלפנינו אין מרחק זרוע - השר ממנה את נציגי הציבור בוועדות האיתור והללו ממנים את נציגי הציבור במועצה ואת יושב ראש המועצה, אין מניעה אמיתית שחברי וועדת האיתור יפעלו ממניעים פוליטיים או אחרים שאינם ענייניים.

בן מולינה,

אחראי יצירה מקורית באיגוד
מקצועות האנימציה (ע"ר)

